

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gelişen Sekiz Ülke Sekretaryası Arasında Merkez Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/701)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1689/1601

24/4/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 19/3/2009 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gelişen Sekiz Ülke Sekretaryası Arasında Merkez Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

1997 yılında ülkemizin girişimi neticesinde, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya'nın katılımlarıyla kurulan Gelişen Sekiz Ülke'nin (D-8) Merkezi İstanbul'da, Türkiye Cumhuriyeti'nde yerleşiktir.

9-13 Mayıs 2006 tarihinde Bali'de yapılan D-8 Dışişleri Bakanları Konseyi 9. Toplantısı ve D-8 5. Zirvesi, 28-29 Mayıs 2007 tarihlerinde Jakarta'da yapılan D-8 23. Komisyon Toplantısı ve 8 Temmuz 2008 tarihinde Kuala Lumpur'da yapılan D-8 6. Zirvesinde kabul edilen kararlar çerçevesinde, Hükümetimiz ile D-8 Sekretaryası arasında bir "Merkez Anlaşması" imzalanması kararlaştırılmıştır.

D-8 Sekretaryası'nın ve çalışanlarının ülkemizdeki hukuki statülerine netlik kazandırmak ve bazı ayrıcalık ve bağımsızlıklardan yararlanmalarına imkan tanımak amacıyla, ilgili birim ve kurumlarımızın da görüş ve yönlendirmeleriyle bir "Merkez Anlaşması" metni hazırlanmış, söz konusu Anlaşma, 20 Şubat 2009 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi Selim Kunalalp, D-8 Sekretaryası adına ise D-8 Genel Sekreteri Büyükelçi Dipo Alam tarafından Ankara'da imzalanmıştır.

Türk Hükümeti'nin, D-8 Sekretaryası'nın işlevlerini ve amaçlarını etkin ve tam olarak yerine getirebilmesi için gerekli kolaylıklar sağlamak amacıyla hazırlanan söz konusu Anlaşma'da, D-8 Merkezi ve personelinin yanı sıra, D-8 Sekretaryası'nın hukuki kişiliği ve ehliyeti tanımlanmakta, D-8 Sekretaryası'nın ve Türkiye Hükümeti'nin yükümlülükleri belirlenmekte, D-8 Sekretaryası ve Sekretarya personelinin ayrıcalık ve bağımsızlıkları sıralanmakta, ayrıca Anlaşma'nın D-8 Sekretaryası'nın Merkezi Türkiye'de kaldığı ve Türkiye D-8 üyesi olduğu sürece geçerli olacağı belirtilmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

24 Kasım 2009

Esas No.: 1/701

Karar No.: 18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 27/4/2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 11/5/2009 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gelişen Sekiz Ülke Sekretaryası Arasında Merkez Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 12/11/2009 tarihli 4 üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- D-8 Merkezinin hukuki statüsünün belirlenmesi,
- Merkezin İstanbul'da yerleşik olacağı,
- D-8 Sekretarya personelinin yararlanacağı ayrıcalık ve bağıışlıklar,
- Türkiye'nin ve D-8 Sekretaryasının yükümlülükleri,
- Anlaşmanın onay süreci ve geçerlilik süresi

gibi konularda düzenlemeler öngörölmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Anlaşmanın D-8 Merkezine hukuki statü kazandırılmasını ve Sekretaryanın daha etkin bir şekilde çalışmasını amaçladığı

- D-8 faaliyetlerinin artmasıyla icra direktörlüğü olarak görev yapan Sekretarya'nın 2006 yılında Genel Sekretarya haline getirildiğı ve Genel Sekreterlikte görev yapan üye ülke temsilcilerinin görevlerini daha verimli bir şekilde yerine getirilebilmesini temin etmek üzere sözkonusu Anlaşmanın imzalandığı,

- Anlaşmanın yine Türkiye'nin ev sahipliğı yaptığı KEİ Merkez Anlaşması örnek alınmak suretiyle hazırlandığı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi ve Malatya Milletvekili Mehmet Şahin'in Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Eskişehir	Karabük	Bolu
Üye	Üye	Üye
<i>Onur Öymen</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Canan Kalsın</i>
Bursa	Hatay	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>İlhan Kesici</i>	<i>Abdurrezzak Erten</i>	<i>Mehmet Şahin</i>
İstanbul	İzmir	Malatya
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Ergun</i>	<i>Erol Aslan Cebeci</i>	<i>Necip Taylan</i>
Muğla	Sakarya	Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
GELİŞEN SEKİZ ÜLKE SEKRETARYASI
ARASINDA MERKEZ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 20 Şubat 2009 tarihinde Ankara'da İmzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gelişen Sekiz Ülke Sekretaryası Arasında Merkez Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
GELİŞEN SEKİZ ÜLKE SEKRETARYASI
ARASINDA MERKEZ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Devlet Bakanı

E. Bağış

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı

A. Babacan

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
GELİŞEN SEKİZ ÜLKE SEKRETARYASI ARASINDA
MERKEZ ANLAŞMASI

DİBACE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gelişen Sekiz Ülke (D-8) Sekretaryası,

15 Haziran 1997 tarihinde İstanbul’da yapılan D-8 1. Zirvesi’nin İstanbul Bildirisinin hükümlerini dikkate alarak,

Sırasıyla Bali ve Kuala Lumpur’da düzenlenen D-8 5. ve 6. Zirveleri Bildirilerinin hükümlerini dikkate alarak,

11 Mayıs 2006 tarihinde Bali’de yapılan D-8 Dışişleri Bakanları Konseyi 9. Toplantısı raporunun hükümlerini de göz önünde bulundurarak,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, İstanbul’da kain D-8 Merkezi’nin Türk Hükümeti ve Türk Halkı ile işbirliği ve ahenk içerisinde işlevlerini ve amaçlarını etkin ve tam olarak yerine getirebilmesi için tüm gerekli kolaylıkları sağlamayı kabul ederek,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve D-8 Sekretaryası, aralarındaki dostane işbirliği ruhu çerçevesinden hareketle,

aşağıdaki hükümler üzerinde mutabakata varmışlardır:

Madde 1- Tanımlar

Bu Anlaşmanın amaçları bakımından:

- a. “Hükümet” Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti anlamına gelmektedir.
- b. “D-8” Gelişen Sekiz Ülke anlamına gelmektedir.
- c. “Sekretarya” D-8 Sekretaryası anlamına gelmektedir.
- d. “Genel Sekreter” D-8 Sekretaryası Genel Sekreteri anlamına gelmektedir.
- e. “Üye Ülkeler” İstanbul Bildirisinde isimleri zikredilen ülkeler anlamına gelmektedir.
- f. “D-8 Merkezi” Sekretarya Binasını kapsayan, D-8 Merkezi anlamına gelmektedir.
- g. “Üye Ülkelerin Temsilcileri” D-8 ve organlarının çalışmalarında yer alan daimi temsilciler, delegeler, yedek delegeler, ulusal delegasyonların danışmanları ve teknik uzmanları ve sekreterleri anlamına gelmektedir.
- h. “D-8 Yönetici ve Profesyonel Personeli” Genel Sekreter, Direktörler, Direktör Yardımcıları, İktisatçılar ve Program Memurları anlamına gelmektedir.
- i. “D-8 İdari ve Teknik Personeli” D-8 Sekretaryası’nın İdari ve teknik hizmetlerinde çalışan personel anlamına gelmektedir.
- j. “D-8 Hizmet Personeli” D-8 Sekretaryası’nın iç hizmetlerinde çalışan personel anlamına gelmektedir.
- k. “D-8 Malvarlığı” D-8’in resmi işlevlerini yerine getirebilmesi amacıyla D-8 Sekretaryası’na ait, sahibi olduğu ve/veya denetimi altındaki fonlar ve diğer mallar dahil olmak üzere tüm malvarlığı anlamına gelmektedir.
- l. “Bina” mülkiyet hakkına bakılmaksızın, sadece D-8 amaçları için kullanılan bina veya ilave bina bölümleri anlamına gelmektedir.
- m. “Arşivler” Sekretarya’ya ait olan veya Sekretarya tarafından tutulan tüm kayıtlar, yazışma belgeleri, yayınlar, müsveddeler, fotoğraflar, filmler, bant kayıtları, bilgisayar veri dosyaları ve yazılım programları anlamına gelmektedir.

Madde 2- Amaç

İşbu Anlaşmanın amacı, D-8 Merkezi'nin hukuki statüsünü belirlemek ve D-8 Sekreteryası'nın görev ve işlevlerini etkin şekilde yerine getirebilmesini sağlamaktır.

Madde 3- Hukuki Kişilik ve Hukuki Ehliyet

D-8 Sekreteryası hukuki kişiliğe sahiptir. Sekreteryaya,

- a. Sözleşme yapmak;
- b. Taşınır ve taşınmaz mülk edinmek ve elden çıkarmak;
- c. Dava açmak ehliyetini haizdir.

Madde 4- Uygulama

İşbu Anlaşma, Sekreteryaya, Üye Ülkelerin Temsilcileri, D-8 Personeli ve D-8 Merkezi'ne yönelik uygulanacaktır.

Madde 5- D-8 Merkezi

1. D-8 Merkezi İstanbul'da, Türkiye Cumhuriyeti'nde yerleşiktir.
2. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Sekreteryaya'nın kullanımı için gerekli ofis imkanlarını sağlamaya devam edecektir. Sekreteryaya, kullanım giderlerini karşılamayı sürdürecektir.
3. Sekreteryaya Binası, sadece D-8'in dibacede işaret edilen belgelerde kayıtlı amaçlarının gerçekleştirilmesi için kullanılacaktır.
4. Hükümet, D-8'in, prosedürlerine uygun olarak, D-8 Binasında uygulanmak üzere, kendi kurallarını ihdas etme hakkını kabul eder.
5. Hükümet, Sekreteryaya Binasını herhangi bir saldırı veya zarara karşı korumak ve Sekreteryanın asayişinin bozulmasını önlemek üzere tüm uygun tedbirleri alacaktır.

Madde 6- Daimi Temsilcilik

Her Üye Ülke D-8 Sekreteryası'na bir Daimi Temsilci atayabilir ve bir Daimi Temsilcilik açabilir. 7. Maddenin 5., 7., 8., ve 9. fıkralarında tanınan ayrıcalık ve bağıışıklıklardan yararlanan Üye Ülkelerin Temsilcilerine ek olarak, Daimi Temsilcilikler ve Temsilciler de işbu Anlaşmada belirtilen tüm muafiyet, ayrıcalık ve bağıışıklıklardan faydalanacaklardır.

Madde 7- Ayrıcalıklar ve Bağıışıklıklar

1. Sekreteryaya Merkezi ve arşivleri dokunulmazlığı haiz olacak ve D-8 Genel Sekreteri'nin yetkisi altında bulunacaktır. Merkezin malları ve mülkleri, arama, el koyma, müsadere veya herhangi bir surette idari veya hukuki süreçle haczedilmekten masun olacaktır.
2. D-8 Binasına giriş izni sadece D-8 Genel Sekreteri tarafından verilecektir.
3. İşbu Anlaşmayla tanınan ayrıcalıklar ve bağıışıklıklar kişilerin şahsi istifadeleri için değil, Sekreteryaya'nın çalışmasını temin amacına yöneliktir. Dolayısıyla, Sekreteryaya, bu ayrıcalıklar ve bağıışıklıklardan yararlanan bütün mensuplarının Türkiye'deki mevzuata uymalarını sağlayacak tüm tedbirleri alacaktır. Genel Sekreter, adaletin tecellisine engel teşkil edecek durumlarda Sekreteryaya mensuplarının bağıışıklıklarını sadece kaldırma hakkına değil, aynı zamanda yükümlülüğüne de sahiptir.
4. Sekreteryaya, özel hukuk ilişkileriyle bağlantılı hususlarda Türk Mahkemelerinin yargı yetkisini tanıyacaktır.

5. Sekretarya'nın resmi mal ve hizmet alımları için sağlanan Katma Değer Vergisi muafiyetinin yanı sıra, Türk vatandaşı veya Türkiye'de daimi ikamet eden yabancılardan olmamaları koşuluyla, 1. Maddenin (g) ve (h) fıkralarında tanımlanan Üye Ülkelerin Temsilcileri ve Yönetici ve Profesyonel Personelin mal ve hizmet alımları da Katma Değer Vergisinden muaf olacaktır.

6. Sekretarya tarafından personeline ödenen maaşlar ve diğer ödemeler vergiden muaftır.

7. Türk vatandaşı veya Türkiye'de daimi ikamet eden yabancılardan olmamaları koşuluyla, 1. Maddenin (g), (h) ve (i) fıkralarında tanımlanan Üye Ülkelerin Temsilcileri, Yönetici ve Profesyonel Personel, İdari ve Teknik Personel ilgili Türk mevzuatı uyarınca, görevlerine başladıktan itibaren ilk altı ay içinde ev eşyalarını gümrük vergisinden muaf olarak ithal etme hakkına sahip olacaktır.

8. Sekretarya, ilgili Türk mevzuatı uyarınca, resmi kullanımı için, tüketim vergisi dahil olmak üzere, gümrük vergisi vb. vergilerden muaf olarak motorlu araç ithal etme hakkına sahip olacaktır.

9. Türk vatandaşı veya Türkiye'de daimi ikamet eden yabancılardan olmamaları koşuluyla, 1. Maddenin (g) ve (h) fıkralarında tanımlanan Üye Ülkelerin Temsilcileri ve Yönetici ve Profesyonel Personel, ilgili Türk mevzuatı uyarınca, şahsi kullanımları için bir motorlu taşıtı tüketim vergisi dahil olmak üzere, gümrük vergisi vb. vergilerden muaf olarak ithal etme hakkına sahip olacaklardır.

10. Genel Sekreter, Direktörler ve Direktör Yardımcıları, Türk vatandaşı veya Türkiye'de daimi ikamet eden yabancılardan olmamaları koşuluyla, 1961 Diplomatik İlişkiler Viyana Sözleşmesinde diplomatik ajanlar için belirtilen bağışıklıklardan faydalanacaklardır.

Madde 8- Bildirim ve Kimlik Belgeleri

1- Genel Sekreter, her Kategorideki D-8 Personelinin ve ailelerinin isimlerini, unvanlarını ve bunlarda olabilecek değişiklikleri Hükümete bildirecektir.

2. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Türk vatandaşı veya Türkiye'de daimi ikamet eden yabancılardan olmayan D-8 Personeline ve bakmakla yükümlü oldukları yakınlarına 1961 Diplomatik İlişkiler Viyana Sözleşmesi ve ilgili Türk mevzuatına göre kimlik belgeleri düzenleyecektir.

Madde 9- Giriş, İkamet ve Ayrılma

1. Hükümet, aşağıda belirtilen kişilerin Türkiye Cumhuriyeti'ne girişlerini, Türkiye Cumhuriyeti'nde ikametlerini ve Türkiye Cumhuriyeti'nden ayrılmalarını kolaylaştırmak yönünde gerekli tüm önlemleri alacaktır:

- a. Üye Ülkelerin Temsilcileri;
- b. D-8 Personeli ve aile bireyleri;
- c. D-8 toplantılarına ve diğer faaliyetlerine iştirak eden uzmanlar;
- d. Resmi konuklar.

2. Üye Ülkelerin Temsilcilerinin, D-8 Personelinin ve ailelerinin vize başvuruları zamanlıca işleme tabi tutulacak ve vizeleri harçsız olarak verilecektir.

3. Aşağıda kayıtlı kişilere aile birleşimi temelinde Türkiye Cumhuriyeti'ne girişlerine izin verilecek ve asıl kimlik sahibi ile aynı çatı altında yaşaması şartıyla bir kimlik kartı verilecektir:

- Asıl kimlik sahibinin eşi;
- 21 yaşından küçük bakmakla yükümlü olduğu evlenmemiş çocukları;
- Bakmakla yükümlü olduğu anne ve babası.

Madde 10- Çalışma İmkânı

Türk mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın koyduğu kurallar uyarınca, 1. Maddenin (d), (g) ve (h) fıkralarında tanımlanan D-8 Personelinin aile bireyleri (eş ve 21 yaşından küçük bakmakla yükümlü olunan evli olmayan çocuklar), bahse konu D-8 personeli ile birlikte ikamet etmeleri koşuluyla, Türkiye'de kazanç getirici işle iştigal edebilirler. Bu Madde uyarınca kazanç getirici işle iştigal eden aile bireyleri, Türkiye'deki kazanç getirici işle ilgili tüm konularda Türk mali ve sosyal güvenlik sistemine tabi olacaklardır.

Madde 11- Nihai Hükümler

1. İşbu Anlaşma, Hükümetin Genel Sekreter'e Anlaşmanın iç hukuki sürecinin tamamlandığını bildirdiği tarihten itibaren yürürlüğe girecektir. Ayrıcalıklar ve bağıışıklıklar aynı tarihten itibaren geçerli olacaktır.

2. Sözleşme yapılmak suretiyle yerel olarak görevlendirilecek Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Hizmet Personeli, Türk İş ve Sosyal Güvenlik Kanunu hükümlerine tabi olacaktır.

3. Hükümet ile Sekretarya arasında varılacak mutabakatla işbu Anlaşmada yapılacak herhangi bir değişiklik, işbu maddenin 1. fıkrasında açıklandığı yöntemle yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın ilgili Türk makamlarına yükümlülük getirdiği yerlerde, söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesinden Hükümet sorumlu olacaktır.

5. İşbu Anlaşma, D-8 Sekretaryası'nın Merkezi Türkiye'de kaldığı ve Türkiye D-8 üyesi olduğu sürece geçerli olacaktır.

6. İşbu Anlaşmanın yorumundan ve uygulanmasından kaynaklanabilecek her türlü anlaşmazlık müzakereler yoluyla çözümlenecektir.

Türkçe ve İngilizce dillerinde, her iki metin eşit olarak geçerli olmak üzere ikişer kopya halinde 20 Şubat 2009 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Yorum farklılıkları halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA

Büyükelçi Selim KUNERALP

Dışişleri Bakanlığı

Ekonomi, Kültür ve Yurtdışı Tanıtım

Müsteşar Yardımcısı

D-8 SEKRETARYASI ADINA

Dipo ALAM

Genel Sekreter

